

Nyílt levél Rakk Tamáshoz, a Verga Rt. vezérigazgatójához

Tisztelt Rakk Úr!

Az E. L. szeptemberi számában megjelent cikkét (A vadaskertekről tényleg másképpen), amelyet válaszként írt az E. L. júniusi számában közölt, hasonló című írásomra, én sem hagyhatom válasz nélkül. Már csak azért sem, mert olyan állítások vannak benne, amelyek nem felelnek meg a valóságnak.

Cikkének bevezető sorai így kezdődnek: „Úgy gondolom, nem volna lovagias, ha egy nyugállományban lévő, nyugaton élő erdőmérnöktől számon kérném az átfogó tájékozottság hiányát, ha szemérem hányám, hogy távol hazánktól – egy másik társadalom által teremtett jólétet élvezve – minket akar kioktatni egy-egy kellemes hazaruccanás felületes tapasztalataitól indítatva.”

Nem tudom, mi készítette Önt ezen sorok megírására. Irigység, gyűlölet vagy csak az, amit nagy költőnk, Madách az „Ember tragédiája” című művében, mint az emberi tulajdonságok és cselekvések forrását így jellemzett: „Senki nem adhat mást, mint lényege.”

Mivel minden rágalma közül az „egy másik társadalom által teremtett jólétet élvezve” fáj a legjobban, ehhez csak annyit szeretnék megjegyezni, hogy az 1956-os októberi forradalom leverése után pár héten belül kb. 250 ezer fő menekült el Magyarországról külföldre. A menekültek legnagyobb része a nyugat-európai államokban telepedett le. Ebben az időben (1956, 1957) ezekben az államokban – akár a II. világháború győzteseihez vagy veszteseihez tartoztak – még nem lehetett egy általános jólétről beszélni. Ezek az évek az előbb említett államokban még a háborús károkból való kilábalás és az újjáépítés korszaka volt. Az akkori Nyugat-Németország problémáihoz hozzájárult még az elcsatolt területekről elűzött, kb. 10 millió menekültnek a befogadása és ezeknek az ország szociális és gazdasági életébe való bekapcsolása. Ugyanez a probléma jelentkezett azokban a nyugat-európai államokban is, amelyek a második világháborút követően hatalmas területű gyarmataikat elvesztették, és ezekről a területekről az anyaországba menekülők millióit kellett befogadni. Így mind ezek a menekültek, mind az akkori magyar menekültek a helybeli lakossággal közösen (ki-ki ké-

pessége és tudása szerint, mint csepp a tengerben) teremtette meg azt a jólétet, aminek élvezését Ön a szememre veti.

A másik vád: Egy-egy kellemes hazaruccanás, felületes tapasztalataiból indítatva, akarom a hazai kollégákat kioktatni.

Azt, hogy „hazaruccanásaim” kellemesek voltak-e vagy nem, azt csak én tudom megítélni. Egy azonban biztos, kioktatni senkit nem akarok. Aki cikkem elolvasta, az erről meggyőződhetett. Ami pedig a tájékozottság hiányát és felületes tapasztalatokat illeti: több, mint 4 évtizedes, hazámról való távollétem ellenére is, mindig figyelemmel kísértem a magyar erdőgazdálkodás helyzetét. Egyesületünk szaklapját 1966 óta járatom. Hazlátogatásaim alkalmával majdnem mindig találkoztam magyar kollégákkal, akikkel természetesen nemcsak nyugati kocsikról beszélgettünk. Ezen a tényálláson „nyugállományba” való vonulásom sem változtatott, mert nem a „szürkeállományom” ment „nyugállományba”, hanem csak csekély személyem. Ezek után érthető, hogy felteszem a kérdést, mit vétettem én azzal, hogy idézett cikkemben két dologra hívtam fel a figyelmet.

1. Felháborítóan találtam, hogy egy „Erdőgazdasági Szövetkezet” egy 500 ha-os vadaskert létesítéséhez 19 milliós állami segínyt kap. Ugyanakkor új erdők telepítésére nincs elegendő keret.

2. Kifogásoltam, hogy egy állami erdőterületen gazdálkodó erdőgazdasági Rt. (Verga Rt.), miután egy nagy kiterjedésű erdőterületen egy vadaskertet létesített, erről a területet látogató közönséget – a területről való kiültetéséről – minden szakmai jóízlést és tapintatot nélkülöző feliratokkal tájékoztatja.

Kérem Önt, ne vegye „kioktatásnak”, de ebben az esetben az Evt. 85. §. így rendelkezik: „Aki az erdőterület látogatását korlátozza, az köteles a helyszínen a megfelelő tájékoztatásról gondoskodni.”

Arra kérem, hogy egy nyugodt órájában olvassa el az általam kifogásolt táblák szövegeit, és akkor lehet, hogy más belátásra jut.

Cikkének személyeskedő része után következő szakmai szöveg, amelyben a Verga Rt. területén az Ön által beindított, zárt rendszerű vadgazdálkodás elméletét és ennek „hosszú távú hatását a magyar

és európai vadgazdálkodásra” ismertette, ne vegye zokon, már nem „rázott” meg.

Miután cikkét elolvastam, furcsa módon a régi „Néphadsereg” 50-es években – a Kiskatonák körében – használt definíciója jutott az eszembe. Ez akkor így hangzott: „A Magyar Néphadsereg az egy olyan rendszerű szervezet, amelyben a semmittevés már olyan magas fokot ért el, hogy messziről lázas tevékenységnek látszik.”

Már a „zárt rendszerű” meghatározás zavarólag hatott rám. Mintha az ablak rendeltetése azáltal megváltozott volna, hogy „nyílászárónak” nevezték el (vagy vannak nyitott vadaskertek is?). Ön azt írja, hogy a Z.R.V. alapeszménye a biodiverzitás. Ezt Ön 3–4 nagyvadnak nevezett vadfajtának, egy zárt területen való túltenyésztésével akarja elérni? Sok vad még nem jelent sokféleséget, főleg nem ami a fajokon belüli genetikai összetételt jelent.

A továbbiakban felsorolja még a Z.R.V. néhány kiemelten fontos elemét. Így többek között

1. A természeteszerű erdőgazdálkodás alkalmazása (aki hisz, az megboldogul).

2. A rendszerben nevelt vad húsának elismertetése az egészséges táplálkozás egyik fontos tényezőjeként. A Z.R.V.-ben előállított vadhúst Ön ökohúsnak is nevezi. Ez az elnevezés különösen azért hat komikusan, mert tudott tény, hogy különböző betegségek ellen, melyek az intenzív vadgazdálkodásnál gyakrabban lépnek fel vagy gyorsabban terjednek, mint a természeteszerű vadgazdálkodásnál, a mesterséges takarmányozással (az etetőknél) gyógyszeradagolás is szokásos.

3. A Z.R.V. létjogosultságát Ön azzal is megokolja, hogy az „anyagi hátteret” adó nagypénzű vadászvendégek egyre kevesebb idővel rendelkeznek.

A Magyarországra járó külföldi vadászok nagy része a „közepespenzűek” sorából kerül ki. Hallottam olyan német vadászról, aki évekig spórolt arra, hogy Magyarországon egy „jó bikát lőhessen”. Meg olyanról is, aki inkább lemondott külföldi nyaralásáról, hogy ennek ellenértékében egypár napot Magyarországon vadászhasson.

Mit csinál Ön azonban nagy területű vadaskertjével, ennek nagyszámú vadállományával (a személyzetről nem is be-

szélve), ha gazdasági válság következtében az „anyagi háteret adó” külföldi vadászvendégek kimaradnak, vagy mint az elmúlt években többször hallottam és olvastam is, hogy sokan közülük, mivel Bulgáriában, Lengyelországban, Romániában stb. vadászati szenvedélyüket olcsóbban elégíthetik ki, inkább ezekbe az országokba járnak vadászni. Ennyit az „anyagi háttérrel”.

Cikkének következő része azonban, ahol Magyarország mező- és erdőgazdálkodásának jövőbeli szerepét az EU-hoz való csatlakozáskor látni kívánja, bevalom, egy kicsit elszomorított. Miért? Lásuk az Ön elképzelését:

“Úgy gondolom, a Z.R.V. – sok egyéb haszna mellett – alkalmas arra, hogy az EU-hoz a közeljövőben kapcsolódó közép-kelet-európai országok mező- és erdőgazdálkodásának sajátos adottságai kihasználásával, vadgazdálkodásuk eredményeinek felhasználásával olyan speciális földhasznosító rendszert indítson el, alakítson ki, amely nem teherként jelenik meg a fejlett mezőgazdasággal rendelkező jelenlegi EU-tagországok számára. E

tény az egyesülést ellenzők hangját halkítja, hisz a Z.R.V. sikeres működésével egy speciális, hasznos, életminőséget javító tevékenységgel gazdagodhat a leendő egységes Európa.”

Előbbi elszomorodásomnak oka az, hogy a Harmadik Birodalom urai egy részükről megnyert háború esetén hasonló szerepet szántak Kelet-Európa országainak. Az ő terveikben ezeknek az országoknak csak nyersanyagtermelés és a Harmadik Birodalom mezőgazdasági termékekkel való ellátása lett volna a feladatuk. Most pedig egy magyar erdőmérnök akarja Magyarország mező-, erdő- és vadgazdálkodását egy ilyen szerepre felkészíteni.

Mit gondol Ön, mikor Spanyolország vagy Portugália (de még más országokat is meg lehetne említeni) állott az EU-ban való felvétel előtt, milyen fejlettségű volt mező- vagy erdőgazdaságuk? Fejlettebb, mint a magyarországi, az biztos. Ennek ellenére nem tudom elképzelni, hogy akadt volna náluk egy erdőmérnök vagy más, aki országuk mező- vagy erdőgazdaságának ilyen szerepet szánt volna

az EU-ban, mint Ön a magyar mező- vagy erdőgazdaságnak.

Portugáliában láttam egyszer egy hatalmas területű erdősítést. Egy nagy táblán olvasható volt, hogy az erdősítés kivitelezése az EU pénzalapjából történt. Nem hiszem azonban és nem is tudok róla, hogy vadaskertek létesítésére EU-segélyt igénybe lehetne venni. Már csak ebből a szempontból is meg kell gondolni, hogy mit akarunk: erdőt vagy vadaskerteket. Cikkének végén Ön azt tanácsolja, hogy arra a szerepre, amit az EU-ban Ön a magyar mező-, erdő- és vadgazdaságnak szán, szükséges volna a Z.R.V.-t országos hálózáttá fejleszteni. Erre a célra 100 ezer hektár erdő és 20–30 ezer hektár nagyságú mezőgazdasági területet kíván Ön igénybe venni. Ezen a területen Ön annyi szarvast (miért csak szarvast?) kíván elejteni, illetve tenyészteni, mint „amennyit ma az ország egész vadászterülete produkál”. Az előbb nevezett 100 ezer hektár erdőterület Ön szerint a „magyar erdők csupán 0,6 százalékát venné igénybe”. (Nem, egy ilyen nagyságú terület az ország erdőterületének 6%-át teszi ki.)

Egy jó mesének mindig a vége a legszebb, mert ott minden probléma megoldódik. Hasonlóképpen így van ez Önnél is, mert cikkének végén megtudható, hogy ha a Z.R.V. a már megnevezett nagyságú területen megvalósulna, akkor: „ez megszüntetné az erdő- és mezőgazdasági károkat, megszűnnének a vadász-erdész, vadász-mezőgazdasági termelő egyre növekvő ellentétei”. (Erre csak azt tudom mondani, hogy mindennek van határa, az emberi naivitás azonban úgy látszik végtelen.)

Cikkének elolvasása után még jobban megerősödött bennem az a vélemény, hogy az illetékes szakhatóságok nagy hibát követtek el, mikor a Verga Rt.-nek engedélyezték egy 4 ezer hektár nagyságú vadaskert létesítését. (Ez a terület a Verga Rt. össz-erdőterületének a 12,4%-át teszi ki.)

Az Ön által beindított Z.R.V. végeredményben csak az erdők állapotának a rontásához vezet. Sajnálatos, hogy ez erdőmérnökök segítségével történt.

A több kilométeres „elektromos kerítés” (a más vadászati célt szolgáló létesítményekkel együtt) pedig hosszú ideig fogja csúfítani a tájat és zárja ki üdülésre vágyók tízezreit az erdőből.

Ami pedig a Z.R.V. ún. „kulturált vadásztatás” lehetőségét illeti: Mátyás király biztos megfordulna a sírjában, ha megtudná, hogy az ő neve alatt milyen vadásztatás folyik.

Erdészüdvözlettel: **Leipold Árpád**

Mérsékelt övi erdők állékonysága

Erdeink állékonyságának megőrzése végett többféle termőhelyi, ökológiai követelménynek kell megfelelnünk. A göttingeni egyetem korábbi professzora, B. Ulrich, ehhez közölt számunkra is hasznos ajánlásokat az 1986-ban Ljubljánban tartott IUFRO vilákkongresszuson. A fontosabbakat az alábbiakban mutatjuk be:

– Az erdei biomassa használatát csak a fára, mint kevés tápelemet tartalmazó összetevőre kell korlátozni.

– A talaj felszíne feletti mikroklímát csak minimális mértékben változtassuk a vágás és felújítás időszakában.

– A vágás után megjelenő lágyszárúakat segítenünk kell, óvják a talaj táp-

elem-készletét, fékezik kilúgozódásukat.

– Óvnunk kell a gypszintet a másodlagos növényfogyasztók ellátása érdekében.

– Segítenünk kell a talaj ásványi szintjében működő lebontó szervezetek tevékenységét, hogy a felszínre jutott szerves anyagot gyorsan lebonthassák, és ne halmozódják fel talajt savanyító szerves anyag.

– A termelés folyamán elvitt tápelemeket vissza kell pótolni, akár trágyázás után is. Ehhez egy vágásfordulón belül egy trágyázási művelet is elég.

(Hivatkozás: 18th IUFRO World Congress, vol. I. 121–135. o.)

Ref. dr. Szodfridt István

Sajtótájékoztató a Holz-Handwerkrol

A német gépgyártók szövetsége és a nürnbergi vásárszervezők a 2001-ben tartandó Holz-Handwerk szakkiallítás bemutatására az európai szakújságíróknak Budapesten tartották sajtótájékoztatót. *Peinhardt Erzsébet* a budapesti képviselő nevében, mint házigazda, sétahajózással kötötte egybe az eseményt. Egészen rendkívüli volt, amint a hajó a kivilágított Budapesten keresztülhaladt, miközben az illetékesek ismertették a

jövő évi vásár várható eseményeit. Mivel fáról van szó, meglepetésként *Vadász György*, az idei hannoveri világkiállítás nagysikerű magyar pavilonjának tervezője avatott be a pavilon készítésének műhelytitkaiba.

Összességében csak javasolni tudom kollégáimnak, hogy ha tehetik, menjenek el a jövő évi vásárra, hiszen témájában a világ legjelentősebb eseménye lesz, tele szakmai újdonságokkal.